

Yrittäjäjärjestön näkökulmia kunta- ja alueministerille

Yrittäjyyden neuvottelukunta 11.9.2024

Keskustelutilaisuus kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen kanssa.

- Ilman vahvaa yrittäjyyttä kunta ei voi menestyä. Sote-uudistuksen myötä kunta keksittävä uudelleen (elinvoimakunta).
- Kunnille on tärkeä panostaa siihen, että lapset ja nuoret tutustuvat yrittäjyyteen arjessaan.
- Nuorten ja maahanmuuttajien yrittäjyys on kasvussa – onko kunta valmis?
- Maankäyttöpolitiikka ja sujuvat kaava- ja lupaprosessit ovat elinehto yrityksille. Toteuttaako hallitus lupaukset kaava- ja lupakäytäntöjen nopeuttamisesta?
- Monipaikkaisuuden ja etätönn ansiosta työn tekeminen on entistä vähemmän sidoksissa paikkaan.
- Yritysvaikutusten arviointi on syytä ottaa kuntien normaaliin työkalupakkiin.
- Kuntien yrityspalvelut ja kehitysyhtiöt saavat yrittäjiltä kehuja – niistä on pidettävä huolta.
- Yritysten omistajavaihdokset ovat nousemassa kuntien kohtalonkysymykseksi.
- Yritykset voivat olla kunnan kumppaneita palvelujen tuottajina – in house ratkaisujen sijasta yhdessä tekemistä.
- Julkisten hankintojen merkitys paikalliseen elinvoimaan on huomattava kuntapäätäjien keskuudessa.
- Osaajat muuttavat sinne, missä on vetovoimainen elinympäristö.
- Toteuttaako hallitus uudessa teollisuuspoliittisessa strategiassa mainittavat erityistalousalueet?

- Työllisyys syntyy ainoastaan elinvoimaa- ja kilpailuedun kautta ja työvoimapolitiikka on osa elinkeinopolitiikkaa. Työnantajat on syytä nostaa voimakkaammin keskiöön.
- 45 työllisyysaluetta eivät saa merkitä työvoiman liikkuvuuden vähentymistä. Ammattilaisia pitää pystyä etsimään kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Yksityinen sektorin ammattilaiset mukaan työnvälityspalveluun. Tämä edellyttää yksityisen työnvälityksen mahdollisuutta saada tietoja työttömistä työnhakijoista.
- Työttömille työnhakijoille pakollinen työnhakuprofiili näkyviin.
- Työvoimapolitiikan palveluprosessiin selkeä kevennys ja asiakaslähtöisyyden korostaminen.
- Digitaalisuuden täysimittainen hyödyntäminen työn ja tekijöiden löytämisessä. Työnhakutinderit ja tekoälyn käyttö työnhaussa.
- Useita palvelukonsepteja erilaisille asiakkaille: nopean työllistymisen reitti, osaamisen päivittämisen reitti, alkavan yrittäjän reitti ja vahvan tuen reitti.
- Vahva yhteistyö yksityisen ja julkisen sektorin kesken. Uusyrityskeskukset ja yrittäjäjärjestö osaavat neuvoa yrittäjyyden alkutaipaleella, Start Up Refugees maahanmuuttajia jne.
- Valtion rooli vahva tiedolla johtaminen, ei byrokraattista ja raskasta kontrollijohtamista.

YRITTÄJYYS JA HYVINVOINTIALUEIDEN HAASTEET

- Hyvinvointialueiden leveämpien hartioiden piti tuoda ratkaisuja haasteisiin.
 - Ratkaisuja on haettu vähentämällä ostopalveluita. Väärä tapa.
 - Meillä ei ole varaa nykyisenkaltaiseen kyräilyyn ja blokkiutumiseen perustuvaan järjestelmään.
- Yrittäjien ratkaisuehdotuksia
 - Hyvinvointialueet selvittävät oman palvelutuotantonsa kustannukset yksikkötasolla ja vertailukelpoisesti yksityisen sektorin kanssa.
 - Hyvinvointialue julkaisee ostolaskudatansa.
 - Hyvinvointialueet ottavat palvelusetelit ja ostopalvelut laajasti käyttöön osaksi palvelutuotantoaan.
 - Hyvinvointialueet eivät perusta omia yhtiöitä, vaan kilpailuttavat tarvitsemansa palvelut markkinoilla.
 - Lainsäädännön uudistukset in house yhtiöiden toiminnan rajoittamisesta viedään nopeasti läpi eduskunnassa.
 - Hyvinvointialueet jakavat hankintansa osiin, jotta myös pk-yritykset voivat osallistua ja myös voittaa kilpailutuksen.
 - Hyvinvointialue käyttää yritysvaikutusten arviointia päätöksissään.
 - Hyvinvointialueet perustavat yritysten kanssa aidon yhteistyöfoorumin.

- Valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto
 - Yrittäjät pitävät uudistusta hyvänä. Hajautettu lupamalli on viime aikoina aiheuttanut monia haasteita (esimerkiksi soteri-rekisteri).
 - Rakenteellisen uudistuksen myötä on oleellista toteuttaa myös hallitusohjelman mukaiset toiminnalliset uudistukset: kaavoitus- ja lupaprosessien digitalisointi, viranomaisten käsittelyajoille sitova ja lakisääteinen määräaika, velvollisuus korvata viivästymisestä aiheutuneita kustannuksia ja valituskäytäntöjen uudistaminen (voi samastaa asiasta valittaa vain kerran).
- Elinvoimakeskukset
 - Ministeriöiden vahva/siiloutunut sektorijohtaminen ei tue vahvojen elinvoimakeskusten tavoitetta.
 - Yritetäänkö elinvoimakeskuksissa tehdä kaikkia mahdollisia asioita ilman riittävää fokusointia?
 - Ovatko suunnitellut elinvoimakeskusten erityistehtävät ohjautuneet oikeille elinvoimakeskuksille? Tulvasuojelun vastuutahot on Varsinais-Suomessa, vaikka tulvat ovat Etelä-Pohjanmaalla.
 - Pitäisikö jokaisella elinvoimakeskuksella olla päätösvaltaa rakennerahastovarojen osalta, tietenkin huomioiden se, että kysymys on kansallisen kilpailukyvyyn kehittämistä?
 - Ovatko kaikki uudet elinvoimakeskukset kykeneviä viemään yrityksiä ”maakunnasta maailmalle”?
 - Elinvoimakeskusten haaste on myös yhteistyö kuntasektorin kanssa. Kunta ja valtio toimivat esimerkiksi eri CRM järjestelmässä eli tieto ei liiku riittävästi eri elinkeinotoimijoiden välillä.
 - Yritystukiasioiden käsittelyssä pitää olla jatkossa sitova ja lakisääteinen määräaika.